

**שמות
פקודי
חצי או שלם**

גם פרשת השבוע, כמו ארבע קודמותיה, מדברת על בניית המשכן – והפעם על הביצוע בפועל, עד הקמתו הסופית של המשכן.

תוך כדי הסיכום של כמות המתכות שנתרמו למשכן – זהב וכסף ונחושת מזכירה לנו התורה שהכסף נתרם על ידי כל אדם בעם ישראל, בשווה. והסכום שתרם כל אדם בעם ישראל היה:

בָּקָע, לַגְּלִילָת, מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכָל הָעֵבֶר עַל הַפְּקָדִים, מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמֵעֵלָה, לְשֵׁשׁ מְאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשָׁת אֲלָפִים, וְחֲמִשׁ מְאוֹת וְחֲמִשִּׁים.

הסכום הזה של מחצית השקל, אינו חדש לנו, אנו מכירים אותו עוד מפרשת כי תשא:

זֶה יִתְּנוּ, כָּל הָעֵבֶר עַל הַפְּקָדִים מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: עֶשְׂרִים גֶּרָה, הַשֶּׁקֶל מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, תְּרוּמָה לַה'.

אלא שכאן יש לנו חידוש – מחצית השקל שהכרנו מפרשת כי תשא, מקבלת שם חדש – **בָּקָע**. בעולם שבו חברות ומפלגות, בונות לעצמן מיתוג חדש, שינוי השם, לא נראה חשוב במיוחד. אך כאשר מדובר בתורה, יש להבין את משמעותו.

כדי להבין זאת, נשתמש בדוגמא, אותה שמעתי מן החברות שלי – אלון קפילי.

בעולם כולו, וגם בארץ, מתקיימים מרוצים עירוניים רבים. בין המרוצים הפופולריים ביותר, אפשר למצוא את ריצת המרתון, ואת ריצת חצי המרתון.

אורכה של ריצת המרתון הוא 42 ק"מ 1951 מטרים. מדוע? שמה של הריצה הזו הוא, כידוע, על שם קרב מרתון, שבו גברו היוונים על הפרסיים, לפני כ-2,500 שנה. רץ בשם פִּיִּדִיפִּיאס, רץ כל הדרך ממרתון ועד אתונה כדי לבשר על הניצחון. המרחק שהוא רץ, מוערך היום ב-34 ק"מ. לרוע מזלם של הרצים, באולימפידת אתונה 1896, נבחרה דרך ארוכה יותר של 40 ק"מ, ובאולימפידת לונדון 1908, הוגדל המרחק ל-42 ק"מ 1951 מטרים, כדי שהנכדים של המלכה אלכסנדרה, יוכלו לראות את הרצים. מאז זהו התקן של ריצת מרתון¹.

ומהו הסיפור של חצי מרתון? כאן התשובה היא פשוטה יותר – אין סיפור. זה פשוט חצי מן המרחק של המרתון הרגיל. אלא שבשנים האחרונות, ישנם רצים רבים שלא אוהבים את השם הזה, וקוראים למצוא שם עצמי לריצה הזו. לא רוצים לרוץ חצי – אלא מרחק שלם של 21.5 ק"מ. עכשיו, נחזור למטבע, אותו נותן כל אחד מעם ישראל כאשר מתקיים מפקד. המטבע הזה נקרא מצד אחד **מַחְצִית הַשֶּׁקֶל**, ומן הצד האחר **בָּקָע**. שני השמות הללו, יוצרים משמעות כפולה.

משמעות השם **מַחְצִית הַשֶּׁקֶל**, היא שאין כאן דבר שלם, ואנחנו צריכים לחפש את ההשלמה. כל תרומה שנותן אדם בודד, חייבת להצטרף לתרומה של אדם אחר, כדי שתקבל משמעות. בדומה לחמשה אנשים הנמצאים בבית הכנסת – הם רק חצי מניין, וזה לא מאפשר להם לעשות שום דבר שתלוי במניין (אפילו לא חצי קדיש...), עד שיגיעו חמישה נוספים.

אך התורה מוסיפה משמעות נוספת – שמו של המטבע הוא גם **בָּקָע**. בשם הזה יש משמעות עצמית, ללא הצירוף לאחרים. כך משדרת התורה, שישנה משמעות גם לתרומה קטנה, אפילו ללא הצירוף שלה לתרומות אחרות.

שתי המשמעויות הללו, אינן סותרות, אלא משלימות זו את זו. כמו בזוגיות בריאה, בה כל אחד מבני הזוג, הוא אדם שלם, אך ביחד הם בונים שלם אחר, שהוא גדול מסכום חלקיו.

בכך מחנכת אותנו התורה, לדעת את ערך עצמנו כפרטים וכחלק מן העם, בעת ובעונה אחת.

שבת שלום.

יעקב (יוקי) מאיר

¹ אגב, ישנה ריצה אחרת, שדווקא מתאימה למרחק הזה. בספר שמואל א ד, אנחנו קוראים על המלחמה בין הפלישתים לעם ישראל, באבן העזר. לאחר מפלת ישראל מספר התנ"ך - וַיֵּרֶץ אִישׁ בְּנִימָן מִהַמְעֵרָה וַיָּבֵא שְׁלֵה בַיּוֹם הַהוּא וּמִדְּיוֹ קֶרְעִים וְאֲדָמָה עַל רֹאשׁוֹ. לאחר מלחמת ששת הימים, מדד יוסף יקותיאל², יוזם המכביה, את אורך המסלול, והגיע ל-42 ק"מ! מאז מלחמת ששת הימים, מתקיים בהפסקות, במסלול הזה – מרתון התנ"ך.